pommilennukeid, sadu allveelaevu ja kümneid soomusristlejaid, et rahuläbirääkimisteni võib jõuda ainult kuul püssirauas ja käsi mõõgapideme küljes. Sellest ka demokraatlike ja alalhoidlike riikide palavikuline relvastumine, mis lähemate aastate jooksul peab tasa tegema ja ületama diktatuuririikide edusammud sel alal.

Kas seegi tee aga viib sihile, on küsitav. Sest kui kergesti ei või laetud püssid tulistada ja pommid päästikutest vallanduda, kui ümberringi juba üks plahvatus järgneb teisele, kui juba sõditakse Euroopas ja Aasias ja kui Aafrikas ei ole veel täiesti kustunud värske sõjakolle! 1937. a. välispoliitiliste sündmuste bilanss, mida siin lühidate joontega püütakse teha, on 1938. aastale väga raskeks päranduseks.

Hispaania kodusõda.

Kuivõrd Hispaanias käivad võitlused on kodusõda, selle üle võib vist kaunis pikalt arendada vaidlust. Itaalia regulaarväeosad, Saksa lennueskadrillid, Nõukogude Vene ohvitserid, rahvusvahelised vabatahtlike brigaadid ja vist küll kõigi riikide väiksemad või suuremad relvasaadetised, on niivõrd tuntud tõsiasjad, et nende üle ei maksa kulutada sõnu. Need annavad Hispaania võitlustele rahvusvahelise sõja iseloomu. Kodusõjaks võib neid võitlusi nimetada ainult juriidiliselt, vormiliselt, sest et ükski riik ei ole deklareerinud avalikult, et ta sõdib Hispaanias, kui mitte võtta arvesse Mussolini tervitustelegramme oma „võidukatele vägedele“. Nimetame seda sõda siiski kodusõjaks tema hõlpsama käsitamise mõttes rahvusvahelise õiguse seisukohalt ja märgime kokkuvõtlikult tema tähtsamaid sündmusi niihästi võitlevate poolte seisukohalt kui ka sõja summutamiseks käinud pingutuste seisukohalt.